

Skolen i Morgen

Tidsskrift for skoleledelse

Nr. 2 • oktober 2012 • 16. årgang • Tema: Innovation i folkeskolen

Innovative læringsmiljøer kræver innovativ ledelse

Af Camilla Sløk (centerleder) og Jesper Christensen (forskningsassistent), Center for Skoleledelse, CBS

Innovation i folkeskolen kan synes som et modeord, men hvorfor den mode er opstået, kan besvares meget enkelt: Danmark lever af de produkter, som sælges til udlandet. Derfor er uddannelse, som skaber konkurrenceevne, så danske produkter vælges fremfor udenlandske, helt central.

Det er svaret på ”hvorfor nu al den snak om innovation”. Uddannelse er central for konkurrenceevne.

Om folkeskolens forskellige aktører tager dette med i deres aftenbøn, kan man godt som udenforstående iagttager indimellem skænke en bekymret tanke. Det er i hvert fald, hvad OECD har gjort. I 2007 konkluderede de, at folkeskolen er mere optaget af sig selv end af sin omverden, herunder den (økonomiske) verden, som børnene og deres fremtid indgår i. Imidlertid sker der faktisk noget på området ”innovation og folkeskole”. Blandt andet har Center for skoleledelse, CBS’ undersøgelse 2011-12, kaldet ”Fremtidens Innovative Folkeskole” (eller ”Skolelif-projektet”), finansieret af Industriens Fond set på ti danske og fire amerikanske skolelederes forståelse af deres ledelsesrolle i forhold til innovation (se klip fra undersøgelsen og selve rapporten på www.skolelif.dk). Det blev her tydeligt, at innovation i folkeskolen er en ledelsesopgave, ganske enkelt fordi nytænkning er at løbe en risiko. Blandt andet involverer det en risiko at trække det lokale erhvervsliv i ind på skolen. Det er at løbe en risiko at turde gøre noget nyt i forhold til at

skabe læringsmiljøer, der stimulerer

til innovation. Det kræver mod til at styre både på lærerne og deres engagement i projektet og på virksomhedernes villighed til at stille opgaven seriøst og på skolens læringsbetingelser.

Resultatet af undersøgelsen var således tredelt. En skoleleder skal i forhold til innovation primært sørge for tre ting: 1) Skoleledelsen skal gå foran i samarbejdet med omverdenen, 2) skoleledelsen skal turde løbe en risiko, 3) skoleledelsen skal skabe sammenhæng mellem innovation og faglighed.

For at stille skarpt på denne udviklingspotentialer og problematikker har vi i denne udgave af Skolen i Morgen indbudt en række aktører med vidt forskellige koblinger til folkeskolen. Dette nummer indeholder således artikler fra Fonden for Entreprenørskab – Young Enterprise, hvor teamleder Anders Rasmussen viser, hvordan lærernes professionsforståelse udfordres af nye læringsmiljøer; en pointe, som professor Lene Tanggaard, Aalborg Universitet, og lektor Rikke Johannesen fra læreruddannelsen, VIA University College deler. Tanggaards forskning viser, at innovation foregår i krydsfeltet mellem faglighed og nyudvikling. Det er gennem sin faglighed, at man udvikler noget nyt. Der er således ikke, som nogle lærere mener, en modsætning mellem faglighed og innovation. Desuden har undersøgelser vist, at innovationsinitiativer og entreprenørskab kan stimulere nogle skoletrætte børn til at forstå betydning af uddannelse, altså, hvad man kan bruge uddannelse til – nemlig at få et job og bidrage her, måske endda være med til at skabe nyt. Endvidere kræver innovative læringsmiljøer også innovativ tænkning omkring organisationsdesign og de fysiske rum. Skolens rolle og grænser forandres og bliver mere porøse, når innovativ undervisning kræver nye og flere samarbejder med omverdenen, nye undervisningsmetoder og

▼ Indhold

Entreprenørskab, skole og dannelse

Af Anders Rasmussen

I artiklen stiller Anders Rasmussen spørgsmålet: *Hvordan skaber og danner vi elever og studerende, som er i stand til at tage initiativ til og indgå i entreprenorielle processer?* På den baggrund præsenteres fire dimensioner, som kan understøtte dannelsen af det entreprenorielle menneske, ligesom det konkretiseres, hvordan de fire dimensioner kan inddrages.

2

Er innovation og entreprenørskab overhovedet noget for skolen?

Af Lene Tanggaard og Rikke Johannesen

Artiklen opridsrer mulige forskelle og ligheder mellem populære begreber som kreativitet, innovation, iværksætteri, entreprenørskab og foretagsomhed og uddyber, hvordan entreprenørskabsundervisning kan være en bæredygtig fornyelse af pædagogisk praksis. Desuden drøftes kort skoleledelsens rolle i ambitionen om at skabe en mere innovativ kultur i skolen.

5

Innovation på skolens indre linjer – skolereformens dobbelte bundlinje

Af Morten Fisker

Folkeskolen, som vi kender den i dag, er i klemme mellem sine fysiske rammer og sin pædagogiske og organisatoriske intention. Nok så mange strukturændringer løser ikke opgaven – det gør kun mentale ombygninger, ændringer i den måde hvorpå vi tænker og brugers skolens rum. Forfatteren oplister en række eksempler på, hvordan der kan skabes forandringer i skolerne, som kan levere bedre læring for pengene og tilbyde synlig merværdi for lærere, elever og forældre.

9

5 skarpe

Mød forskeren Kåre Moberg

12

Anmeldelse

Af Poul Rask Nielsen

14